Дәріс 4. Экскурсиялық жұмыстың мақсаты мен ұйымдастыру принциптері

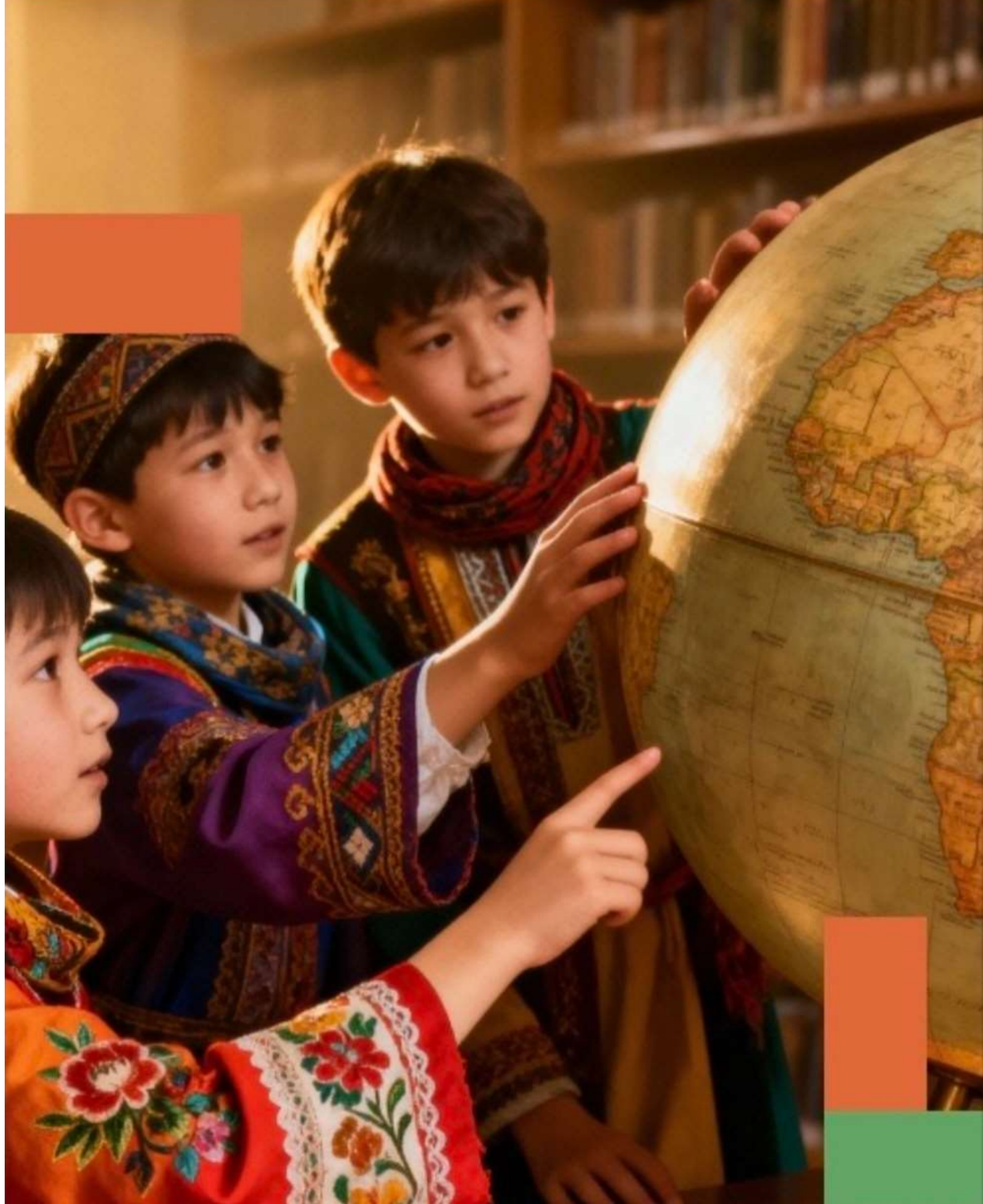

Дәріскер: т.ғ.к., доцент Қ.Б. Баудиярова

Жоспары:
Экскурсия ісінің негізгі бағыттары мен әдістемелік ерекшеліктері

Экскурсия функциялары
Тәрбиелік маңызы
Әдістемелік негіздер
Жүргізуші шеберлігі
Уақыт пен маршрут

Экскурсияның негізгі функциялары

Кез келген экскурсияда кездесетін қалыпты жағдайлар мен қызметтер

Танымдық және тәрбиелік бағыттар

Білім беру мен жеке тұлғаның көзқарасын қалыптастыру

Ақпараттық сапа

Тәрбие түрлері

Демалыс пен эстетика теңгерімі

Тиімді демалыс пен сұлулықты қабылдау өнері

Ойын-сауық функциясы
Экскурсия тек қана танымдық емес, адамның бос уақытын тиімді пайдаланып, демалуына жағдай жасауы керек.

Эстетикалық талғам
Күнделікті өмірдегі әсемдікті көре білу, нысандардың ерекшеліктерін мәнерлі тілде жеткізу маңызды.

Алтын ортаны таңдау
Жүргізуші танымдық ақпарат пен ойын-сауық арасындағы теңгерімді сақтауы тиіс.

Коммуникативті функция және шеберлік

Қарым-қатынас орнату – экскурсияның сәтті өту кепілі

1
Экскурсия мүшелерімен **тығыз қарым-қатынас** орнату

2
Жүргізушінің **адамгершілік және ізеттілік** қасиеттері

3
Аудиториямен **кедергісіз қатынас** орната білу

4
Көңіл-күй мен **сөйлеу мәнерінің** табиғи әсері

Экскурсиялық іс әдістемесі

Жеке әдістеме ретіндегі экскурсияның ғылыми негізі

Әдістеме – қойылған **мақсатқа жету** тәсілдерінің жиынтығы

Экскурсиялық әдістеме **жеке әдістемелер** қатарына жатады

Материалды жеткізуді **жетілдіруші тетік** ретіндегі рөлі

Аз уақыт ішінде **көп нәрсені көру** және есте сақтау мүмкіндігі

Экскурсияны дайындау мен өткізу

Ұйымдастыру кезеңдері мен қойылатын талаптар

Маршрут белгілеу
Жүретін жолды, автобус пен жаяу жүріс уақытын анықтау.

Уақытты басқару
Бөлінген уақытты (мысалы, 180 мин) тиімді пайдалану.

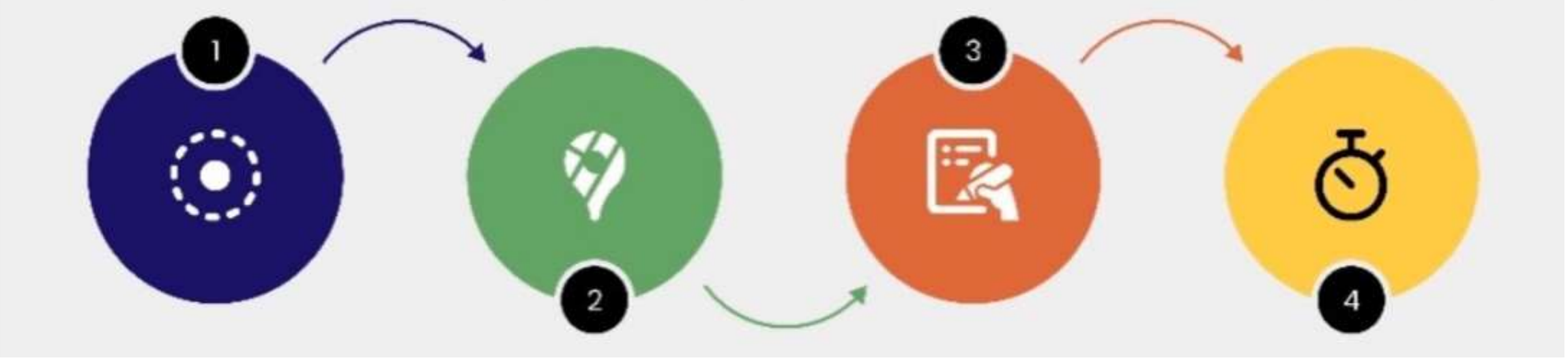

Нысан таңдау
Көрсетілетін нысандарды тақырыпқа сәйкес іріктеп алу.

Мазмұнды ерекшелеу
Әңгіме-баян мазмұнын, негізгі сауалдарды дайындау.

Әңгіме-баян мен шешендік өнер

Материалдарды жеткізудің әдістемелік тәсілдері

Тәсілдерді тиімді қолдану → материалды түсінікті, қызықты жеткізу әдістерін орынды пайдалану	Сөйлеу шеберлігі → ойды анық, сенімді, әсерлі жеткізе білу	Әдеби сөздерді орынды пайдалану → көркем, мәнерлі, сауатты сөз қолданысы	Дауыс ырғағы мен ұшқыр ой айту техникасы → интонация, дауыс, жылдам ойлау және шешен сөйлеу

Кедергілер мен тиімді шешімдер

Тақырыптан тыс нысандарды айналып өту стратегиялары

Тақырыптан тыс нысанға **қысқаша анықтама** беріп өту	Нысан жөнінде **ештеңе айтпау** арқылы назарды сақтау	Бөгде нысанды **айналып өтіп,** маршрутты реттеу	Қызығушылықты **соңына дейін** сақтап тұру тәсілдері

Қорытынды және ұсыныстар

Экскурсиялық жұмыстар – білімді тәжірибемен ұштастыратын тиімді оқыту түрі. Ол білім алушылардың танымын кеңейтіп, қызығушылығын арттырады және зерттеушілік дағдыларын дамытады. Дұрыс ұйымдастырылған экскурсия оқу үдерісінің сапасын арттырады.

- Экскурсия мақсатын алдын ала нақтылау
- Жоспар мен маршрутты дайындау
- Қауіпсіздік ережелерін сақтау
- Интерактивті әдістерді қолдану
- Соңында қорытынды талдау жүргізу

Бақылау сұрақтары

1. Экскурсия белгілерін сипаттаңыз.

2. Экскурсиядағы негізгі функцияларды атаңыз.

3. Экскурсиядағы функциялардың өзара қарым-қатынасын қалай бағалайсыз?

4. Коммуникативті фунция мәні неде?

5. Эстетикалық функцияны түсіндіріңіз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Савина Н.В., Горбылева З.М. Экскурсоведение:Учебное пособие. –Минск, 2004
2. Емельянов Б.В. Экскурсоведение. Учебное пособие.–М., 2002.
3. Дькова Р.А. Основы экскурсоведения. –М.:1985.–255с.
4. Белугина Г.К. Экскурсоведение. –Иваново, 2005. –21с.
5. Марьяшев, А. Н. Памятники археологии Семиречьяи их использование в экскурсиях : Учеб. пособие. – Алматы, 2002. – 32 [50] с.
6. Ибраева А.Ғ. Қазақстандағы музей ісі: қалыптасуымен дамуының тарихи тәжірибесі (1831-2006 жж.): тар. ғыл. докт. дисс. автореф. – А., 2010. – 48 б.